

Woordenlijst oktober 2024 TOSinc. online groeiende visuele bieb.

Let op: via de zoekfunctie kun je nu het woord in kwestie vinden.

Wat ook nieuw is: de ondertiteling. Achter de schermen worden alle video's ondertiteld.

Work in progress.

Aardrijkskunde

- Geograaf (de)
- Monument (het)
- Natuurramp (de)
- Regio (de)
- Regionale ongelijkheid (de)
- Spanje
- Tropisch regenwoud (het)
- Volgers (de)

Afkortingen

- A.C. Audiologisch Centrum (het)
- K.B.L. Kader Beroeps Leerweg (de)

Alles rond het lichaam

- Beweging (de)
- Vermoeidheid (de)

Beroepen

- Architect (de)
- Astronaut (de)
- Bakker (de), het brood, het gebakje, de taart
- Bewindvoerder (de) – vb gehandicaptenzorg
- Geoloog (de), geografie
- Juf (de), de leerkracht, de docent (vrouw)
- Meester (de), de leerkracht, de docent (man)
- Scheidsrechter (de)
- Timmerman/ timmervrouw (de)
- Wetboek (het), de rechtbank, de rechter, de verdachte, de officier van justitie, de advocaat, de getuige

Biologie

- Centrale ZenuwStelsel (het) ***
- Chromosomen (1) lichaamscellen, celkern, chromosomen, genen 4**
- Chromosomen: verschillende organismen, 1 paar, chromosoomsparen 5**

- Fenotype 2 -organisme, erfelijk niet – erfelijk**
- Fenotype (ontstaan – biologie)**
- Fenotype (variatie)
- Geboren worden – zwanger, de vrouw, de baby**
- Genotype 7**
- Genen: aan/uit, eiwit 8**
- Geslachtscellen: geen chromosoomparen, bevruchting 6**
- In verwachting zijn ** - de vrouw
- Mutaties: Veranderingen - mutant - albinisme 10**
- Mutagene invloeden: asbest, uv-straling, sigaretten, röntgen, nucleair 11**
- Ontstaan fenotype - (genotype) 3**
- Puberteit (de)*, de geest, het lichaam
- Variatie in genotypen 9**

Bonus Zomer6 weekse Boost je zomervakantie woorden

- Week 1 Zomervakantie: backpack – rugzak – bagage
- Week 1 Heenreis en terugreis: retour
- Week 1 Ik ga op reis
- Week 1 kiezen
- Week 1 Pakken
- Week 1 soorten vakanties

- Week 2 Zomervakantie: pauzeren
- Week 2 De tuin, het pretpark, het zwembad
- Week 2 Een dagje uit
- Week 2 Het gezin
- Week 2 Thuis- vakantie
- Week 2 De week

- Week 3 Zomervakantie: All inclusive: het ontbijt, de lunch, het diner
- Week 3 De accommodatie
- Week 3 De camping, kamperen, de tent, de camper
- Week 3 De mobilhome, de stacaravan
- Week 3: Het hotel, de 1, 2 persoonskamer, de familiekamer
- Week 3: Logeren

- Week 4 Zomervakantie: Dammetjes in de rivier bouwen
- Week 4 Mountainbiken
- Week 4 Raften, wetsuit, peddel

- Week 4 Spelletjes spelen
- Week 4 Surfen en surfen
- Week 4 Bergbeklimmen

- Week 5 Zomervakantie: Bestellen 4 croissantjes en een stokbrood
- Week 5 Een bekende -een onbekende
- Week 5 Grenzen, dit wil ik wel en dit wil ik niet
- Week 5 Kennismaken “ik ben ... wie ben jij?”
- Week 5: lezen, gamen, vrienden ontmoeten.
- Week 5 Je lekkerste eten

- Week 6 Zomervakantie Hoe?
- Week 6 Waar?
- Week 6 Waarom?
- Week 6 wanneer?
- Week 6 Wat?
- Week 6 Wie?

Communicatiekaarten

- Ik heb ... het koud
- Ik heb .. .het warm
- Ik heb ... buikpijn
- Ik heb ... dorst
- Ik heb... druk op de borst
- Ik heb ... hoofdpijn
- Ik heb ... genoeg
- Ik heb ... jeuk
- Ik heb ... pijn
- Ik heb ... slijm in mijn keel
- Ik wil ... drinken
- Ik wil ... het licht aan
- Ik wil... iets vragen
- Ik wil ... meer uitleg
- Ik wil ... plassen
- Ik wil ... poepen
- Ik wil ... zuurstof

Dieren

- Arend (de), de roofvogel

- Egel (de) en weetjes
- Eitje (het), de rups, de pop, de vlinder
- Geboren worden, (dier, schaap, lammetje)
- Gewone regenworm, lengte, geen pootjes, ogen, oren, de bodem
- Kikkervisje (het), het kikkerdril, de kikker
- Kip (de), de haan, het kuikentje
- Koe (de), de stier, het kalfje
- Krokodil (de)
- Kruipe (de slang)
- Herten kijken
- Manen, de hals, benen (paard)
- Mol (de), de klauwen, het spitsneusje, de vacht, de molshoop, de gang, de slakjes, de regenworm, de duizendpoot
- Nood -de zwaan in nood
- Paard (het), de merrie, de hengst, het veulen
- Panda (de)
- Reptielen (soorten)
- Schaap (het), de ooi, de ram, het lammetje
- Slak (de), de huisjesslak – de naaktslak, tweeslachtig, weekdier, land en zee
- Varken (het), de zeug, de beer, de biggetjes
- Voelspriet (de)
- Zoogdier (het)

Emoties

- Aardig zijn
- Bezorgd zijn, zich zorgen maken
- Boos (emotie)
- Compliment (het)
- Eigenwijs, zelfverzekerd, creatief, vasthoudend, koppig, onbuigzaam, balans
- Ervaringen – een haakje om uit te leggen wat ervaringen zijn
- Geduld (ongeduld) voorbeeld: touwtje springen
- Gemeen
- Gevoelens – een haakje om uit te leggen wat gevoelens zijn
- Hoe zorg ik dat mijn getekende emotiemeter niet op een piemel lijkt?
- In gesprek: de dood, verdrietig zijn, herdenken
- Integer
- Jaloers
- Je best doen
- Jezelf serieus nemen (jongeren, studenten)

- Knus, gezellig
- Machteloos
- Moedig
- Opluchting (de), gespannen – ontspannen, opgelucht
- Reactie kortaf boos op 2 situaties – jongeren
- Sceptisch
- Schamen: in gesprek: waar schaam jij je weleens voor?
- Serieus gesprek – houding lachen
- Valentijnsdag 14-2 met TOSinc.
- Verdrietig (emotie)
- Vergeven
- Verontwaardigd
- Voelen – hoe voel jij je
- Wensen – een haakje om in gesprek te gaan over wensen
- Zich verheugen
- Zorg dragen voor een ander
- “Ik ben trots! Ik kan dit! Ik mag er zijn!” Ook als je innerlijke taal je uitdaging is
- “Vrienden” – in de maling genomen worden

Eten

- Aardbei (de)
- Ananas (de)
- Citroen (de), het vruchtvlees, proeven, zuur (fruit)
- Druiven (de) – blauw/wit
- Exotisch fruit (het)
- Kiwi (de) en de Zespri – het verschil
- Lekkernij (de)
- Perzik (de), de nectarine, de abrikoos
- Rauw – gekookt – het gebakken ei
- Rijp – onrijp fruit

Feest

- Advent (de), de adventkalender
- Advent – uitleg
- Alaaf (carnaval)
- Dank je wel en proost
- Fijne dagen!
- Halloween woordenschat:
  - De grafsteen

- De griezelfilm
- De pompoen
- De vleermuis
- De weerwolf
- De schedel
- Het skelet
- Het masker
- De zombie
- De heks
- De vampier
- De mummie
- Kerst woordenschat
- Liedje (deel) Zie ginds komt de stoomboot
- Paard (sint, de schimmel) **
- Pepernoten en TOSinc.
- Piet (en Sintkleding)
- Polonaise (de), carnaval
- Prins Carnaval
- Raad van Elf (Carnaval)
- Sinterklaas (kleding)
- Sinterklaas woordenschat: de mijter, de baard, de mijter
- Sint Maarten woordenschat
- Soorten versieringen
- Spiekbrief TOSinc. In gesprek over de Ramadan
- Stoelendans (de)
- Valentijnsdag 14-2 met TOSinc.

Figuurlijk taalgebruik/ spreekwoorden

- Aan de kaak stellen
- Aan iemands lippen hangen
- Pechvogel (de)
- Geboeid zijn door
- Olifantenpaadje (het)
- Huismus (de)
- Kletskous (de)
- Koe (de) bij de horens vatten
- Lat (de) hoog leggen
- Maart roert zijn staart
- Met de papepel ingegoten

- Spreekwoord: Het kwartje is gevallen
- Tijdlijn (de), het verleden, de toekomst, de gulden, de euro, munten
- Uit zijn vel springen

Geschiedenis

- Oorlog (de), een burgeroorlog

Maatschappijleer

- Koran (de), de moskee, bidden, het geloof, vasten, de itfar, het suikerfeest, in gesprek.**
- Taal (de) van je hart – moedertaal**
- Welvaart, de
- Welzijn, de

Meertaligheid begrippen

- Moedertaal
- Spreekvaardigheid
- Overblijven in Nederland (basisschoolleeftijd)
- Thuistaal versus schooltaal

Medische termen

- Afasie, week van de afasie
- Akinesie (bijv. bij Parkinson)***
- Bradykinesie
- Darminfectie/ ontsteking (de), de buikklachten, pijn darmen, drol, diarree
- De dag van de logopedie (maart 2024)
- Fobie: Paraskevidekatriafobie en triskaidekafobie
- Mentale belastbaarheid

Muziek

- 11 november liedje Sint Maarten
- Accordeon (de)
- Contrabas (de)
- Drumstel (het), de drummer
- Dwarsfluit (de), dwars, de blokfluit, de blaasinstrumenten
- Gitaar (de), het instrument, de hals, de snaren, het klankgat, gitaarspelen
- Verjaardagsliedje “Er is er 1 jarig” (refrein)

Natuur

- Bergen en dal

- Beuk (de), het beukenblad
- Dennenappel (de), de boswachter
- Eikenblad (het), de eikel, de eekhoorn
- Heelal (het)
- Herten kijken (de verrekijker, de ree, het edelhert)
- IJzel, gladde wegen
- Kastanjeblad (het), de wilde en de tamme kastanje, de bolster
- Ondergaande en opkomende zon, de
- Plantje Poten
- Soorten strand *, zand- kiezel en schelpenstrand
- Vogelen: onderzoek, verrekijker, vogelgids

Personen

- Benoemen (iemand aanwijzen tot)
- Compliment (het) – betekenis
- Feedback (de) – positieve feedback en opbouwende feedback
- Grote mensen
- In gesprek met ondersteunend tekenen – met pubers/ jongeren
- LGBTQ – uitleg begrippen uit afkorting
- LGBTQ – Lesbian
- LGBTQ – Gay
- LGBTQ – Bisexual
- LGBTQ – Transgender
- LGBTQ – Queer
- Mens (de): de baby, het kind, de jongen, de man, het meisje, de vrouw
- Paarse Vrijdag
- Publiek (het)
- Scheiden – de scheiding/ uit elkaar
- Straattaal
- Toezicht (het)

Reizen

- ID-kaart (de)
- Maandelijks spiekbrief: Uganda met inspiratievideo TOSinc. naar een ander land
- Souvenir (een)

Seizoenen

- Koud – warm (woordkast)
- Lentebloemen: Narcis, blauw druifje, krokus en tulp

- Loofboom en de naaldboom
- Rijp (winter)
- Roos, bloem, stengel, steel, stekels, prikken
- Seizoenen 4 (lente, zomer, herfst, winter)
- Vriezen – dooien
- Winterkleding

Sporten

- Atletiek: 1500 jr voor Christus, alleen en samen, kogelstoten, hoogspringen en sprinten
- Blessure (de) EK2024 voetbal
- Bobsleeën
- Bondscoach (EK 2024, voetbal)
- Buitenspel (vanuit kant en klaar format)
- Corner (voetbal, E.K) Doel, keeper, achterlijn, speler, verdedigende team, aanvallende team, cornervlag.
- E.k. – het E.K.
- Fairplay met 3 concrete voorbeelden: respect voor de tegenstander, eerlijk spel, sportief gedrag
- Gele kaart (voetbalterm)
- Hattrick (voetbalterm)
- Overtreding (voetbalterm)
- Panna (voetbalterm)
- Penalty (strafschop, aanvaller, verdediger, strafschopgebied, de penaltystip, directe vrije trap
- Poule (EK 2024, voetbal)
- Schaatsen shorttrack
- Scheidsrechter
- Schwalbe (voetbalterm) doen alsof – overtreding – geen contact
- Spelerstunnel (EK2024)
- Strafschopgebied (16metergebied, het voetbalveld, de keeper, de startschopstip, de penaltystip, de scheidsrechter
- Suppen (supboard, peddel)
- Tennis: tennisbal, racket, enkel- en dubbelspel, over en weer, punt
- Turnen: gymnastiek, olympische spelen, kracht, balans, flexibiliteit
- Vrije trap (voetbalterm)
- Zwemles (de): diploma A, springen, onder water, drijven, beenslag, armslag, watertrappelen, het gat.

Stappenplannen

- Afspraakje jonge kinderen, eten
- Afspraken in de klas met o.t. inspiratie
- Afspraken kleuters: goed samen spelen (3 voorbeelden)
- De 7 stappen van het slikken
- Hapje voor hapje (jong kind)
- Overgangen op de (jonge) groep
- Spelregels naamtikkertje
- Hulp vragen bij zelfstandig werken
- Tuintje verzorgen en onderhouden
- Leesbegeleiding voor tijdens en na het lezen
- Plakken
- Verhaalsommen
- Eten (logopedie)
- Spreekbeurt voorbereiden
- Wachten spelen jong kind (de beurt)
- WC jonge kinderen

Tegenstellingen (woordkasten)

- Alledaags – uitzonderlijk
- Betrokken- niet betrokken balspel
- Chaotisch – gestructureerd
- Concentreren – afgeleid zijn
- Deelnemen aan – afzien van
- Fantasie – werkelijkheid
- Figuurlijk
- Geen ervaring – ervaring**
- Haalbaar – onhaalbaar
- Heel / intact – kapot/ stuk
- Hoog en laag (2soorten)\
- Instructie (schriftelijk – mondeling)
- Internaliserend en externaliserend gedrag
- Letterlijk
- Makkelijk – moeilijk
- Onbekend – bekend
- Onoverzichtelijk – overzichtelijk
- Onthouden – vergeten
- Open – dicht (deur)
- Opstaan – naar bed gaan
- Specifiek – algemeen

- Tas inpakken – tas uitpakken
- Tijdelijk – voorgoed
- Uur later (een) – een uur eerder
- Warmbloedigen (de) – de koudbloedigen

Thema: huis, wonen, bij mij thuis (Kinderboekenweek 2023)

- Badkamer de douche, het bad, wassen, de wastafel, de wc, tandenpoetsen
- Buren naast
- Dak: bovenste, beschermen, het weer, 1 dak-2daken, het zadeldak, het platte dak
- Deur (de), de opening, naar binnen, buiten, de voordeur, de slaapkamerdeur
- Eetkamer de eettafel, stoelen, eten, de kast, de glazen, de borden
- Electriciteitsbron en apparaten (deel 1 en 2 samen)
- Gang de plattegrond met de eetkamer, de keuken, de computerkamer, de wc, de slaapkamer
- Gesloten – open trap
- Gezin en familie (het verschil)
- Huis- de flat, de bungalow
- Huisdieren de kat de poes, de hond, de rat, het konijn, de kip, de geit
- Keuken (de), de vaatwasser/ afwasmachine, het bereiden/ koken
- Keuken bereiden, koken
- Knus, gezellig
- Oom
- Raam: het glas, naar buiten kijken, het licht
- Soorten gebouwen: huis (het), de flat, de bungalow
- Stofzuigen, de stofzuiger, de stofzuigerslang, de zuigbuisgreep, het filter, de stofdeeltjes
- Tuin: buitenruimte, voortuin, achtertuin
- Verdieping begane grond, de vloer, het plafond
- Verwarming, kachel, woonkamer, slaapkamer, ijskoud, ijsbloemen, geen koelkast, kelder
- Één oudergezin overleden, uit elkaar, alleen, zwanger

Thema: op school en in de klas

- Brandoefening (school) oefenen uitleggen
- Gum, (weg)gummen
- Kaft
- Kantine – eetzaal
- Kapstok
- Klaslokaal

- Kring
- Liniaal, meetlat, meten, rechte lijn trekken
- Nabewaking (Belgie) – naschoolse opvang
- Pen (de), schrijven, soorten pennen
- Potlood (het), de puntenslijper, slijpen
- Potlood, kleurpotlood, tekenen, kleuren
- Schaar (de), knippen
- Schoolgebouw
- Speelplaats – schoolplein
- Spelregels 1 (ganzenbord wisselrijtjes)
- Stift, kleuren
- Stoel, tafel, aan tafel zitten
- Vertrouwenspersoon (op scholen)

Tijdsbegrippen

- Eerst, daarna, vervolgens
- Inmiddels, nu, intussen, in de tussentijd
- Ochtend (de), middag (de), avond (de)
- Ooit
- Schrikkeljaar/ schrikkel dag uit de maandelijkse spiekbrieven
- Tijd* Wat is tijd? Op tijd op school, tv, honger- op tijd etenTijdelijk – voorgoed
- Vandaag - gister- morgen
- Vroeger – nu – later

Vaktermen

- De 7 Stappen slik
- De dag van de logopedie
- De taal van je hart (moedertaal)
- De week van de afasie
- Dyslexie uitleg (*trainer)
- Executieve functie: planning
- Gedeelde aandacht
- Hoofdzaak- bijzaak
- In- verwerken- uit bij TOS
- Pragmatiek
- Prikkelverwerking soorten
- Spreekvaardigheid
- Stotteren – soorten stotterers
- Therapiehond (de)

- Commando (geven aan een hond)
- Commando: af (op de grond liggen)
- Commando: op (op de kast zitten)
- Commando: kom (komen)
- Commando: volg (meelopen)
- Commando: hoog (over de bank springen)
- Commando: om (om de pion laten lopen)
- Commando: touch (poot op de deksel + meteen liggen op de grond)
- Vertrouwenspersoon (de)
- Volgehouden aandacht (de)

VO/ VSO/ MBO begrippen

- Afspraak over mobieltjes op school
- Criminaliteit: wetboek, diefstal, vandalisme, fraude en geweld
- Figuurlijk
- Media
- Overzicht (soorten)
- P.O. V.O. Pratijskonderwijs. VMBO. HAVO. VWO
- Plannen huiswerk, waar – niet waar?
- Programma excursie VO klas 2
- Reactie kortaf boos op 2 situaties – jongeren
- Rekenen: uitleg min teken in een som
- Schoolregel (middelbare school)
- Schoolregel VMBO (inspiratievoorbeeld): privacy
- Social media en voorbeeld, iemand zegt een ander te zijn
- Structuur
- Vaak niet weten wat ik moet doen na instructie
- Wetboek (het)
- Woordvinding voorbeeld leerling met TOS

Voertuigen

- Stoomboot (Sint)
- Voertuig (doel)
- Voertuig (soorten)

Werkwoorden

- Combineren (kleding. Afspraken)
- Communiceren

- Concentreren – afgeleid zijn
- Demonstreren (groep)
- Demonstreren2 (laten zien)
- Dromen
- Een rol spelen
- Eierlopen (spel)
- Flirten
- Geordend zijn
- Glimmen
- Herdenken (uit maandelijkse spiekbrief)
- Hergebruiken
- Iets inzien
- Iets niet vatten (vb. TOS nog niet bekend)
- Iets vertellen
- In elkaar timmeren
- Leiden – lijden
- Om hulp vragen
- Opleiden
- Opleveren1
- Opleveren2 (een huis)
- Oplossen
- Oprichten
- Opstaan en naar bed gaan
- Ordenen – geordend
- Overleggen
- Overtuigen (met argumenten)
- Samenwerken
- Spiegelen
- Splitsen
- Staan, lopen, rennen, springen, zitten
- Stoeien, vechten
- Timmeren
- Twijfelen
- Uitstippelen
- Vallen
- Vergelijken
- Verklaren
- Verstand hebben van
- Verwachtingen (hebben)

- Verwachtingen hebben hoog
- Verzinnen
- Vraag willen stellen
- Waarmaken
- Zullen

Woordsoorten (uitleg)

- Bepaalde en onbepaalde voornaamwoord (het)
- Bijvoeglijk naamwoord (het) betekenis
- Bijwoord (het) betekenis
- Dankzij (voorzetsel)
- Gezegde zinsontleding
- Hoofdzaak – bijzaak (de)
- Lidwoord (het) betekenis met tip
- Mogen – hulpwerkwoord ik mag
- Onderwerp – hoe kun je deze vinden in een zin
- Persoonlijk voornaamwoord
- Persoonsvorm (de)– maak er een vraag van
- Signaalwoorden (de)
- Voegwoord (het) uitleg
- Voltooid deelwoord (het)
- Vragen stellen – vertellen
- Werkwoord betekenis
- Zelfstandig naamwoord (het)

Woordspinnen

- Woordspin Sinterklaas

Woordtrappen

- Fluisteren – praten – schreeuwen
- Geduldig – ongeduldig - je geduld verliezen
- Geen geluid – een beetje – voldoende – hard (trap)
- Kruipen – lopen – rennen
- Soorten regen: miezer- regen- stortregen
- Ijskoud- koud- lauw *, warm- heet- gloeiend heet